

Životné prostredie je náš partner, ktorému musíme rozumieť

Pochádzam z mesta, ktorého životné prostredie bolo silno zaťažené banskou činnosťou. Keď v Handlovej snežilo, skôr ako snehové vločky dopadli na zem, sfarbili sa od smogu do šeda. Ľudia vravievali, že padá čierny sneh. To bola najväčšia bolesť tohto inak pekného banského mesta. Či už v pozícii primátora alebo poslanca mestského zastupiteľstva sme spoločne s občanmi životnému prostrediu v meste pomohli. Dnes je sneh biely, ovzdušie čistejšie. Preto som mohol zažiť ten pekný pocit, keď sa podarí dobrá vec a ľudia to dokážu oceniť. Riadenie rezortu je pre mňa veľkou výzvou a netajím sa tým, že podobné pocity by som chcel zažiť aj vo funkcii ministra životného prostredia.

Stav životného prostredia na Slovensku je na dobrej úrovni. V prístupovom procese sme prijali environmentálne právo Európskej únie, ktoré nás zaväzuje plniť prísne a rokmi overené medzinárodné normy. Pomocou nich sa veľa vecí pohlo dopredu a stav ovzdušia, vód, pôdy, prírody či oblastí odpadov sa postupne dostáva do potrebných limitov. Sú tu však ešte viaceré prechodné obdobia, výnimky či zľavy, ktorých uvedenie do súladu s európskym štandardom bude stáť peniaze a veľa práce.

Nové vedenie ministerstva životného prostredia preto vo veľa veciach nadviaže na aktivity svojich predchodcov. Napríklad pokiaľ ide o zásady trvalo udržateľného rozvoja alebo plnenie programových dokumentov ako je Program odpadového hospodárstva SR a podobne. Sú to dlhodobé ciele, ktoré sa nedajú meniť s príchodom nového ministra. Môžeme meniť iba názory a postupy, ako ich čo najefektívnejšie plniť. Podobne je to aj s už spomenutým plnením záväzkov voči Európskej únii z prístupového procesu. V tomto prípade konkrétne hovoríme napríklad o zásobovaní pitnou vodou a odkanalizovaní, kde do roku 2010 a 2015 máme dve prechodné obdobia v pripojenosti aglomerácií podľa počtu obyvateľov. To je jedna z priorit, ktoré bude nové vedenie rezortu presadzovať.

Celkovo by som priority rezortu pod mojím vedením charakterizoval ako napĺňanie snahy o súžitie človeka s okolitým prostredím a prírodou k spokojnosti obidvoch strán. Aby mal človek potrebný komfort a podmienky na kvalitný život, ale súčasne aby neničil svoje prostredie a okolie, v ktorom žije, pracuje a oddychuje. Na strane druhej, aby príroda a okolie neohrozovali človeka, jeho majetok a životy. Preto za prioritu považujem aj riešenie starých environmentálnych záťaží, či predchádzanie živelným pohromám a environmentálnym haváriám. Na to treba preventívne opatrenia: posilniť ochrannú funkciu prírody, ktorou znížime riziko výskytu povodní a živelných pohrôm, v prípade environmentálnych havárií sa zasa prevencia a odstraňovanie škôd bude riadiť zásadou „znečisťovateľ platí“.

Za dôležité považujem vyriešenie dlhoročných sporov o Tatranský národný park, najmä hraníc jednotlivých stupňov ochrany, čo súvisí s vhodným využívaním tohto vzácneho a v podmienkach Slovenska neopakovateľného prostredia. Hospodárske aktivity a cestovný ruch tento národný klenot nemôžu ohrozovať, ale spoluvytvárať, pretože o pár rokov by možno už nebolo kam cestovať... O tom, že riešenie tohto problému bude chcieť dobrú vôľu všetkých strán, umenie kompromisov, odbúranie emócií a vzájomné rešpektovanie sa, som sa presvedčil už pri prvých praktických krokoch týkajúcich sa tejto problematiky.

Prírodné zdroje najlepšie ochránime tak, že nebudeme musieť na ne siahvať, resp. v čo najmenšej miere. Cesta k takémuto optimu vedie cez rozvoj recyklačného priemyslu. Za posledné roky sa ukázala jeho životaschopnosť. Podporiť ju chceme najmä vytváraním nových možností pre malých a stredných podnikateľov. To si v súčasnosti môžeme len veľmi ťažko predstaviť bez Recyklačného fondu. Okrem iného je premostením spolupráce nášho rezortu s obcami a mestami. Práve ony priamo vytvárajú prostredie, v ktorom žijú naši občania a podobne ako Envirofond, obciam a mestám výrazne pomáha. Bez podpory oboch týchto fondov by dnes samosprávy len veľmi ťažko zvládli povinnosti dané zákonmi v starostlivosti o životné prostredie.

Vieme, aké sú vhodné technológie pri ochrane jednotlivých zložiek životného prostredia, vieme ako chrániť prírodu, vieme ako separovať a recyklovať odpad. Na to všetko však treba peniaze. Nemusíme hovoriť vždy len o ich objeme, ale aj správnom nasmerovaní. Tu vidím kľúč k úspechu pri riešení viacerých problémov. Bude našou snahou dať ich na riešenie jednotlivých problémov čo najviac, aj keď je jasné, že konkurentov, ktorí sa o ne zo štátneho rozpočtu budú uchádzať, bude veľa. Či už v rámci sociálnych vecí, podpory ekonomiky alebo dopravnej infraštruktúry. Máme však aj možnosti čerpať fondy Európskej únie, poskytovať mäkké úvery a dotácie z Envirofondu a Recyklačného fondu. Napokon, dobré je aj to, že vláda medzi priority Národného strategického referenčného rámca zaradila aj starostlivosť o životné prostredie. Vzniká tak predpoklad, že oproti pôvodným návrhom bude peňaziť viac. Ale už zostáva na nás, ako ich spoločne nasmerujeme pre dobro vecí.

Prácu na rezorte chápem ako tímovú prácu ľudí z ministerstva, jeho jednotlivých organizácií, ale aj tých „zvonku“, ktorí majú čo do problematiky povedať. Verím a urobím všetko pre to, aby sme navzájom dobre komunikovali. Tým sa vytvoria základné predpoklady pre splnenie úloh, ktoré sme si vytýčili.

Jaroslav Izák
minister životného prostredia SR